

Privremena verzija

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

17. ožujka 2022.(*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – članak 63. UFEU-a – Slobodno kretanje kapitala – Oporezivanje dividendi isplaćenih subjektima za zajednička ulaganja (UCI) – Rezidentni i nerezidentni UCI-ji – Različiti tretman – Porez po odbitku koji se odnosi samo na dividende koje su isplaćene nerezidentnim UCI-jima – Usporedivost situacija – Ocjena – Uzimanje u obzir sustava oporezivanja imateljâ udjela u UCI-jima i podlijevanja rezidentnih subjekata drugim porezima – Npostojanje”

U predmetu C-545/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Arbitražni porezni sud (Centar za upravnu arbitražu – CAAD), Portugal), odlukom od 9. srpnja 2019., koju je Sud zaprimio 17. srpnja 2019., u postupku

AllianzGI-Fonds AEVN

protiv

Autoridade Tributária e Aduaneira,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: A. Arabadžiev, predsjednik prvog vijeća, u svojstvu predsjednika drugog vijeća, I. Ziemele, T. von Danwitz, P. G. Xuereb (izvjestitelj) i A. Kumin, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za AllianzGI-Fonds AEVN, J. Lobato Heitor i R. Pereira de Abreu, *advogadas*, i F. Cabral Matos, *advogado*,

– za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, A. de Almeida Morgado, A. Homem i P. Barros da Costa, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, W. Roels i G. Braga da Cruz, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 6. svibnja 2021.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumaženje članaka 56. i 63. UFEU-a.

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva AllianzGI-Fonds AEVN i Autoridade Tributária e Aduaneira (Porezna i carinska uprava, Portugal) u vezi s poništenjem akata kojima je potonja obradunala porez po odbitku na ime poreza na dobit pravnih osoba za 2015. i 2016. godinu.

Portugalsko pravo

3 Članak 22. Estatuta dos Benefícios Fiscais (Zakon o poreznim pogodnostima), u verziji mjerodavnoj za glavni postupak (u daljnjem tekstu: EBF), određivao je:

„1 – Porezu na dobit podliježu, kako je predviđeno ovim člankom, investicijski fondovi koji ulažu u prenosive vrijednosne papire, investicijski fondovi koji ulažu u nekretnine, društva za ulaganje u prenosive vrijednosne papire i društva za ulaganje u nekretnine koji se osnivaju i posluju u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

[...]

3 – Za potrebe utvrđivanja oporezive dobiti ne uzimaju se u obzir prihodi na koje se odnose članci 5., 8. i 10. [Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares (Zakonik o porezu na dohodak fizičkih osoba)], osim ako ti prihodi potječu od subjekata koji imaju sjedište ili domicil u zemlji, na području ili u regiji gdje se na njih primjenjuje znatno povoljniji sustav oporezivanja, koji se nalaze na popisu odobrenom po nalogu člana vlade koji je nadležan za područje financija i poreza, niti troškovi povezani s tim prihodima ili troškovi predviđeni u članku 23. A [Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (Zakonik o porezu na dobit pravnih osoba)] niti prihodi, s uključivim popustima, i troškovi povezani s naknadama za upravljanje ili drugom vrstom naknada koje su isplaćene subjektima navedenima u stavku 1.

[...]

6 – Subjekti navedeni u stavku 1. oslobođeni su od plaćanja općinskog dijela [poreza na dobit] (*derrama municipal*) i pripadajućeg državnog dodatka (*derrama estadual*).

7 – Na spajanja, podjele ili upise s naknadom u naravi u kojima sudjeluju subjekti navedeni u stavku 1., uključujući i subjekte koji nemaju pravnu osobnost, primjenjuju se, *mutatis mutandis*, članci 73., 74., 76. i 78. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, pri čemu se na upise s naknadom u naravi treba primjenjivati sustav prijenosa imovine predviđen u članku 73. stavku 3. navedenog zakonika.

8 – Posebne porezne stope predviđene u članku 88. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba primjenjuju se, *mutatis mutandis*, u okviru ovog sustava.

[...]

10 – Nije potrebno plaćati porez po odbitku na ime poreza na dobit na prihode koje su stekli porezni obveznici navedeni u stavku 1.

[...]

14 – Odredbe stavka 7. primjenjuju se na transakcije spomenute u tom stavku u kojima sudjeluju

subjekti koji imaju sjedište, stvarnu upravu ili poslovnu adresu na portugalskom državnom području ili u drugoj državi članici Europske unije, ili pak na Europskom gospodarskom prostoru, pod uvjetom da u potpunosti postoji obveza administrativne suradnje u području razmjene informacija i pomoći u naplati poreza jednaka onoj koja postoji u Europskoj uniji.

15 – Subjekti koji upravljaju društvima ili investicijskim fondovima navedenima u stavku 1. solidarno su odgovorni za porezne dugove društava ili investicijskih fondova koje im je upravljanje povjereno.”

4 Članak 22. A EBF-a predviđa:

„1 – Ne dovodeći u pitanje odredbe stavka 3., prihodi od udjela ili poslovnih udjela subjekata obuhvaćenih pravilima predviđenima u prethodnom članku podliježu porezu na dohodak ili porezu na dobit, u skladu sa sljedećim odredbama:

(a) u slučaju prihoda raspodijeljenih primateljima prihoda koji su rezidenti na portugalskom državnom području ili u slučaju prihoda koji se mogu knjižiti u korist stalne poslovne jedinice koja se nalazi na tom državnom području, primjenom poreza po odbitku:

(i) po stopi predviđenoj u članku 71. stavku 1. Zakonika o porezu na dohodak fizičkih osoba, kada su primatelji prihoda obveznici poreza na dohodak, konačnom primjenom poreza po odbitku ako su prihodi stečeni izvan trgovačke, industrijske ili poljoprivredne djelatnosti;

(ii) po stopi predviđenoj u članku 94. stavku 4. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, kada su primatelji prihoda obveznici tog poreza, primjenom poreza po odbitku koji predstavlja predujam poreza, osim ako obveznik ima pravo na oslobođenje od poreza na dobit koje isključuje prihode od kapitala, u kojem je slučaju porez po odbitku konačan,

[...]

(c) u slučaju prihoda od udjela u investicijskim fondovima koji ulažu u nekretnine i od poslovnih udjela u društvima za ulaganje u nekretnine, čiji su primatelji nerezidentni obveznici bez stalne poslovne jedinice koja se nalazi na portugalskom državnom području i u čiju se korist ti prihodi mogu knjižiti, konačnom primjenom poreza po odbitku po stopi od 10 %, kada je riječ o raspodijeljenim приходima ili приходima koji potječu iz transakcija otkupa udjela ili, na poseban način, po stopi od 10 % u drugim slučajevima;

(d) u slučaju prihoda od udjela u investicijskim fondovima koji ulažu u prenosive vrijednosne papire i od poslovnih udjela u investicijskim društvima koja podliježu pravilima iz prethodnog članka, uključujući kapitalne dobitke koji potječu od otkupa ili unovčenja takvih udjela, čiji primatelji nisu rezidenti na portugalskom državnom području te ne raspolažu stalnom poslovnom jedinicom u čiju se korist ti prihodi mogu knjižiti, oni su izuzeti od poreza na dohodak i od poreza na dobit pravnih osoba;

(e) u ostalim slučajevima, u skladu s odredbama predviđenima Zakonikom o porezu na dohodak fizičkih osoba ili Zakonikom o porezu na dobit pravnih osoba.

2 – Odredbe iz točke (a) podtočke i. i točke (b) prethodnog stavka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje mogućnost oporezivanja u kontekstu svih prihoda, kada je riječ o приходima koje su obveznici poreza na dohodak stekli izvan trgovačke, industrijske ili poljoprivredne djelatnosti, u kojem slučaju oporezivanje porezom po odbitku predstavlja predujam poreza, u skladu s odredbama članka 78. Zakonika o porezu na dohodak fizičkih osoba.

3 – Odredbe stavka 1. točaka (c) i (d) nisu primjenjive te se prihodi oporezuju u skladu s

odredbama stavka 1. točka (a), (b) i (e) kada su:

(a) primatelji prihoda rezidenti u zemlji, na području ili u regiji koja podliježe sustavu oporezivanja koji je očitovano povoljniji, u skladu s popisom odobrenim odlukom vlada nadležnog za područje financija;

(b) primatelji prihoda nerezidentni subjekti koji su, izravno ili neizravno, u udjelu od više od 25 % u vlasništvu subjekata ili fizičkih osoba koji su rezidenti na nacionalnom državnom području.

[...]

13 – Za potrebe primjene tog sustava oporezivanja prihodi od udjela u investicijskim fondovima koji ulažu u nekretnine i od poslovnih udjela u društvima za ulaganje u nekretnine, uključujući kapitalne dobitke koji proizlaze iz prijenosa uz naknadu, otkupa ili unovčenja takvih udjela, smatraju se prihodima od nekretnina.”

5 Članak 3. stavak 1. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, u verziji mjerodavnoj za glavni postupak, glasio je:

„Porezu na dobit podliježu:

[...]

(d) prihodi iz kategorija koje se uzimaju u obzir za potrebe obračuna poreza na dohodak fizičkih osoba kao i povećanja vrijednosti imovine koja su bez naknade stekli subjekti navedeni u točki (c) stavka 1. prethodnog članka koji nemaju stalnu poslovnu jedinicu ili koji imaju stalnu poslovnu jedinicu, ali ne mogu te prihode knjižiti u njezinu korist.

6 U skladu s člankom 4. tog zakonika:

„2 – Pravne osobe i drugi subjekti koji nemaju ni sjedište ni mjesto stvarne uprave na portugalskom državnom području podliježu porezu na dobit samo u pogledu prihoda koje ostvare na navedenom državnom području.

3 – U smislu prethodnog stavka, prihodima ostvarenima na portugalskom državnom području smatraju se prihodi koji se mogu knjižiti u korist stalne poslovne jedinice koja se nalazi na navedenom državnom području kao i prihodi navedeni u nastavku koji ne ispunjavaju taj zahtjev:

[...]

(c) prihodi navedeni u nastavku čiji platitelj ima rezidentnost, sjedište ili mjesto stvarne uprave na portugalskom državnom području ili čije se plaćanje može knjižiti u korist stalne poslovne jedinice koja se nalazi na navedenom državnom području:

[...]

(3) ostali prihodi od kapitala;

[...]”

7 Člankom 87. stavkom 4. navedenog zakonika propisano je:

„Porez na dobit po stopi od 25 % obra?unava se za prihode subjekata koji nemaju ni sjedište ni mjesto stvarne uprave na portugalskom državnom podru?ju ili koji na tom državnom podru?ju nemaju stalnu poslovnu jedinicu u ?iju se korist mogu knjižiti takvi prihodi. [...]”

8 U skladu s ?lankom 88. stavkom 11. tog zakonika:

„Na poseban se na?in, po poreznoj stopi od 23 %, oporezuju prihodi koje raspodjeljuju subjekti koji podliježu porezu na dobit poreznim obveznicima koji su oslobo?eni poreza, djelomi?no ili u cijelosti, što se u tom slu?aju odnosi na prihode od kapitala ako poslovne udjele na temelju kojih su takvi prihodi ispla?eni nije neprekinuto držao isti porezni obveznik tijekom godine koja je prethodila datumu njihova stavljanja na prodaju i ako nisu zadržani dovoljno dugo, odnosno do kraja tog razdoblja.”

9 ?lanak 94. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba glasi:

„1 – Prilikom naplate poreza na dobit porez po odbitku obra?unava se na sljede?e prihode ostvarene na portugalskom državnom podru?ju:

[...]

(c) prihodi od kapitala koji nisu obuhva?eni prethodnim to?kama i dohodak od imovine, kako su definirani za potrebe poreza na dohodak, kada je njihov dužnik obveznik pla?anja poreza na dobit ili kada ih u okviru svoje poslovne odnosno profesionalne djelatnosti pla?aju obveznici poreza na dohodak fizi?kih osoba koji vode ili su dužni voditi ra?unovodstvene evidencije;

[...]

3 – Porez po odbitku predstavlja predujam poreza, osim u slu?ajevima navedenima u nastavku, u kojima je on kona?an:

[...]

(b) kad je primatelj prihoda, osim dohotka od imovine, nerezidentni subjekt koji nema stalnu poslovnu jedinicu na portugalskom državnom podru?ju ili koji ima stalnu poslovnu jedinicu, ali ne može te prihode knjižiti u njezinu korist.

[...]

5 – Prethodni stavak ne odnosi se na oporezivanje po odbitku koje je na temelju stavka 3. kona?no, a na koje se primjenjuju porezne stope iz ?lanka 87.

6 – Obveza obra?unavanja poreza po odbitku na ime poreza na dobit nastaje na dan za koji je predvi?ena istovjetna obveza iz Zakonika o porezu na dohodak fizi?kih osoba ili, ako ona ne postoji, na dan kad se sredstva stavljaju na raspolaganje korisniku, pri ?emu se obustavljeni iznosi državi upla?uju prije 20. dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem su obustavljeni, kako je utvr?eno u Zakoniku o porezu na dohodak fizi?kih osoba ili njegovim provedbenim propisima.”

10 To?ka 29. Op?e tarife iz [Código do Imposto do Selo (Zakonik o taksama)], u verziji mjerodavnoj za glavni postupak, odre?ivala je:

„29 – Neto knjigovodstvena vrijednost subjekata za zajedni?ka ulaganja koji su obuhva?eni podru?jem primjene ?lanka 22. EBF-a:

29.1 – subjekti za zajedni?ka ulaganja koji isklju?ivo ulažu u instrumente tržišta novca i depozite:

0,0025 % na neto knjigovodstvenu vrijednost za svako tromjese?je.

29.2 – drugi subjekti za zajedni?ka ulaganja: 0,00125 % na neto knjigovodstvenu vrijednost za svako tromjese?je.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

11 Društvo AllianzGI-Fonds AEVN subjekt je za zajedni?ka ulaganja (UCI) otvorenog tipa, osnovan u skladu s njema?kim zakonodavstvom i sa sjedištem u Njema?koj. Njime upravlja upravlja?ki subjekt ?ije se sjedište tako?er nalazi u Njema?koj, pri ?emu taj subjekt nema niti poreznu rezidentnost niti stalnu poslovnu jedinicu u Portugalu.

12 Budu?i da je društvo AllianzGI-Fonds AEVN porezni rezident u Njema?koj, ono je na temelju njema?kih propisa u toj državi izuzeto od poreza na dobit. Taj ga porezni status spre?ava da ostvari povrat poreza pla?enih u inozemstvu u obliku predujma poreza zbog me?unarodnog dvostrukog oporezivanja, odnosno da zatraži bilo kakav povrat tog poreza.

13 Društvo AllianzGI-Fonds AEVN je tijekom 2015. i 2016. godine bilo imatelj udjelâ u razli?itim društvima sa sjedištem u Portugalu. Dividende koje je primilo tijekom tih dviju godina oporezovane su, u skladu s ?lankom 87. stavkom 4. to?kom (c) Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, porezom po odbitku po stopi od 25 % na temelju kona?nog poreznog rješenja, u ukupnom iznosu od 39 371,29 eura.

14 Kad je rije? o 2015. godini, društvo AllianzGI-Fonds AEVN ostvarilo je povrat iznosa od 5065,98 eura na temelju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sklopljenog izme?u Portugalske Republike i Savezne Republike Njema?ke, u kojem se za oporezivanje dividendi utvr?uje najviša porezna stopa od 15 %.

15 Društvo AllianzGI-Fonds AEVN podnijelo je 29. prosinca 2017. Poreznoj i carinskoj upravi upravno pravno sredstvo protiv akata kojima je potonja obra?unala porez po odbitku na ime poreza na dobit pravnih osoba za 2015. i 2016. godinu. Tražilo je poništenje tih akata jer se njima povre?uje pravo Unije te da mu se prizna pravo na povrat neopravdano napla?enog poreza u Portugalu. To je sredstvo odbijeno odlukom od 13. studenoga 2018.

16 Društvo AllianzGI-Fonds AEVN pokrenulo je postupak pred sudom koji je uputio zahtjev, Tribunalom Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Arbitražni porezni sud (Centar za upravnu arbitražu – CAAD), Portugal) s ciljem poništenja akata o oporezivanju porezom po odbitku u preostalom iznosu od 34 305,31 euro.

17 Društvo AllianzGI-Fonds AEVN pred sudom koji je uputio zahtjev isti?e da su, tijekom 2015. i 2016. godine, UCI-ji koji su osnovani i posluju u skladu s portugalskim propisima podlijegali sustavu oporezivanja koji je povoljniji od onoga kojemu je ono podlijegalo u Portugalu, s obzirom na to da su, kad je rije? o dividendama koje su isplatila društva sa sjedištem u Portugalu, ti subjekti bili oslobo?eni od poreza na dobit pravnih osoba na temelju ?lanka 22. stavka 3. EBF-a. Društvo AllianzGI-Fonds AEVN smatra da je, time što je oporezovano po stopi od 25 % na dividende koje su mu isplatila društva sa sjedištem u Portugalu, predmet diskriminatornog postupanja, zabranjenog ?lankom 18. UFEU-a te ograni?enja slobode kretanja kapitala, zabranjenog ?lankom 63. UFEU-a.

18 Porezna i carinska uprava pak tvrdi da portugalski sustav oporezivanja, koji se primjenjuje na UCI-je koji su osnovani i posluju u skladu s nacionalnim propisima, i onaj koji se primjenjuje na UCI-je koji su osnovani i imaju sjedište u Njema?koj po svojoj prirodi nisu usporedivi s obzirom na to da se ni prvim od tih sustava ne isklju?uje oporezivanje dividendi na teret subjekata koji su

njime pokriveni, bilo primjenom administrativnih pristojbi bilo posebnim porezom predviđenim u članku 88. stavku 11. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba. Uzimajući u obzir činjenicu da se oporezivanje dividendi provodi na različite načine, smatra da ništa ne upućuje na to da je porezni teret u odnosu na dividende koje su primili UCI-ji koji su osnovani i posluju u skladu s portugalskim propisima manji od tereta u odnosu na dividende koje je u Portugalu primio subjekt poput društva AllianzGI-Fonds AEVN. Porezna i carinska uprava dodaje da nije dokazano da za dio poreza u odnosu na koji društvo AllianzGI-Fonds AEVN nije ostvarilo povrat to ne može ostvariti njegovi ulagači.

19 Sud koji je uputio zahtjev pita se je li, zbog toga što se njime od poreza na dobit pravnih osoba oslobađaju dividende koje društva sa sjedištem u Portugalu isplaćuju UCI-jima sa sjedištem u toj državi članici i koji su osnovani i posluju u skladu s portugalskim propisima, pri čemu se istodobno po stopi od 25 % oporezuju dividende koje takva društva isplaćuju UCI-jima sa sjedištem u drugoj državi članici Unije te stoga nisu osnovani niti posluju u skladu s nacionalnim propisima, portugalski sustav oporezivanja u suprotnosti s člankom 56. UFEU-a, koji se odnosi na slobodu pružanja usluga, i s člankom 63. UFEU-a, koji se odnosi na slobodno kretanje kapitala.

20 U tim je okolnostima Tribunal Arbitral Tributário (Centro de Arbitragem Administrativa – CAAD) (Arbitražni porezni sud (Centar za upravnu arbitražu) odlučio prekinuti postupak i Sudu uputiti sljedeća prethodna pitanja:

„1. Protivi li se [članku 63. UFEU-a], koji se odnosi na slobodno kretanje kapitala, ili [članku 56. UFEU-a], koji se odnosi na slobodu pružanja usluga, sustav oporezivanja poput onog o kojem je riječ u glavnom postupku, iz članka 22. [EBF-a], koji propisuje da je obračun poreza po odbitku na dividende koje su raspodijelila portugalska društva [UCI-jima] koji nemaju sjedište u Portugalu i sa sjedištem u drugim državama članicama Unije konačan, dok [UCI-ji] osnovani u skladu s portugalskim poreznim zakonodavstvom koji su porezni rezidenti u Portugalu imaju pravo biti oslobođeni od plaćanja poreza po odbitku koji se obračunava na navedene prihode?

2. Budući da se spornim nacionalnim propisima u glavnom postupku određuje porez po odbitku na dividende isplaćene nerezidentnim [UCI-jima] i da mogućnost ostvarivanja oslobođenja od takvog poreza po odbitku imaju samo rezidentni [UCI-ji], uvodi li se time nepovoljnije postupanje u pogledu dividendi isplaćenih nerezidentnim [UCI-jima], s obzirom na to da potonji subjekti nemaju nikakvu mogućnost ostvariti navedeno oslobođenje?

3. Jesu li porezna pravila koja se primjenjuju na imatelje udjela u [UCI-jima] relevantna za ocjenu diskriminirajuće prirode portugalskog propisa koji predviđa poseban i drukčiji porezni tretman (rezidentnih) [UCI-ja], s jedne strane, i, imatelja udjela u [UCI-jima], s druge strane? Ili, s obzirom na to da na sustav oporezivanja rezidentnih [UCI-ja] ni na koji način ne utječe niti ga mijenja činjenica jesu li imatelji udjela o kojima je riječ rezidenti u Portugalu, kako bi se utvrdilo jesu li situacije usporedive za potrebe ocjene diskriminirajuće prirode navedenog propisa, treba jedino uzeti u obzir oporezivanje koje se primjenjuje na ulagačke instrumente?

4. Je li dopušten različit tretman rezidentnih i nerezidentnih [UCI-jima] u Portugalu, s obzirom na to da se rezidentnim fizičkim ili pravnim osobama u Portugalu, koje su imatelji udjela u (rezidentnim ili nerezidentnim) [UCI-jima], u oba slučaja, na isti način oporezuju (i uglavnom nisu oslobođeni od poreza) prihodi koje im raspodjeljuju [UCI-ji], iako se nerezidentni imatelji udjela u [UCI-jima] oporezuju po višim stopama?

5. Budući da je diskriminacija koja je predmet ovog spora povezana s različitim oporezivanjem prihoda od dividendi koje rezidentni [UCI-ji] raspodjeljuju različitim imateljima udjela u [UCI-jima], je li zakonito, za potrebe ocjene jesu li situacije oporezivanja prihoda usporedive, uzeti u obzir druge poreze, pristojbe ili doprinose koji se obračunavaju na ulaganja [UCI-ja]? Konkretno, je li

zakonito i dopušteno, u svrhu analize usporedivih situacija, uzeti u obzir utjecaj poreza na imovinu, poreza na troškove ili drugih vrsta poreza, a ne isključivo porez na prihode [UCI-ja], uključujući eventualne posebne poreze?”

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

21 Nakon iznošenja mišljenja nezavisne odvjetnice društvo AllianzGI-Fonds AEVN je dopisom podnesenim tajništvu Suda 21. srpnja 2021. zatražilo da se odredi ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, u skladu s člankom 83. Poslovnika Suda.

22 U prilog svojem zahtjevu društvo AllianzGI-Fonds AEVN u biti ističe da se mišljenje nezavisne odvjetnice, u mjeri u kojoj se njime ispituje primjenjivost članka 14. stavka 3. Códiga do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (Zakonik o porezu na dobit pravnih osoba) u glavnom postupku, temelji na novim elementima o kojima stranke još nisu raspravljale. Društvo AllianzGI-Fonds AEVN upućuje posebno na točke 10., 20. i 92. tog mišljenja. Usto, osporava kako tumačenje nezavisne odvjetnice u pogledu navodne potrebe sprežavanja neoporezivanja dividendi koje isplaćuju nerezidentni UCI-ji tako i njezinu analizu metode oporezivanja dividendi posredstvom administrativne pristojbe.

23 U tom pogledu valja podsjetiti, s jedne strane, na to da Statut Suda Europske unije i Poslovnik Suda ne predviđaju mogućnost da zainteresirane osobe iz članka 23. Statuta podnose očitovanja na mišljenje nezavisnog odvjetnika (presuda od 3. ožujka 2020., Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, t. 22. i navedena sudska praksa).

24 S druge strane, na temelju članka 252. drugog stavka UFEU-a, dužnost je nezavisnog odvjetnika da, djelujući posve nepristrano i neovisno, javno iznosi obrazložene prijedloge odluka u predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje. Sud nije vezan ni mišljenjem nezavisnog odvjetnika ni obrazloženjem koje je dovelo do tog mišljenja. Stoga neslaganje jedne od zainteresiranih stranaka s mišljenjem nezavisnog odvjetnika, bez obzira na pitanja koja je ondje razmatrao, ne može samo za sebe biti opravdan razlog za ponovno otvaranje usmenog postupka (presuda od 3. ožujka 2020., Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, t. 23. i navedena sudska praksa).

25 Međutim, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, u skladu s člankom 83. svojeg Poslovnika, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među zainteresiranim osobama (presuda od 3. ožujka 2020., Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, t. 24. i navedena sudska praksa).

26 U predmetnom slučaju Sud, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, ipak smatra da po završetku pisanog postupka i s obzirom na pojašnjenja koja je sud koji je uputio zahtjev dao povodom zahtjeva za dodatne informacije Suda, s jedne strane, te s obzirom na odgovore koje su stranke dostavile na pisana pitanja Suda, s druge strane, raspolaže svim elementima potrebnima za donošenje odluke. Osim toga, o ovom predmetu nije potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama, a u zahtjevu za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka nije navedena nikakva nova činjenica koja bi mogla utjecati na buduću odluku.

27 Uostalom, s obzirom na sudsku praksu iz točke 24. ove presude, osporavanjima društva AllianzGI-Fonds AEVN, koja se odnose na analizu iz mišljenja neovisne odvjetnice u pogledu navodne potrebe sprežavanja neoporezivanja dividendi koje isplaćuju nerezidentni UCI-ji i metode oporezivanja dividendi posredstvom administrativne pristojbe, ne može se opravdati ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

28 U tim okolnostima Sud, nakon što je saslušao nezavisnu odvjetnicu, smatra da nije potrebno odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O prethodnim pitanjima

29 Sa svojih pet pitanja, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članke 56. i 63. UFEU-a tumačiti na način da im se protivi pravni propis države članice na temelju kojega se dividende koje rezidentna društva raspodjeljuju nerezidentnom UCI-ju oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende koje se raspodjeljuju rezidentnom UCI-ju oslobođene takvog poreza. Taj se sud pita, s jedne strane, može li se taj porezni tretman, koji se razlikuje ovisno o rezidentnosti subjekta primatelja, opravdati činjenicom da rezidentni UCI-ji podliježu drugoj metodi oporezivanja i, s druge strane, mora li se ocjena usporedivosti situacije rezidentnih i nerezidentnih UCI-ja, s ciljem utvrđivanja postojanja objektivne razlike između njih koja opravdava različit tretman uspostavljen propisima te države članice, provesti samo na razini ulagačkih instrumenata ili se pri toj ocjeni u obzir mora uzeti i situacija imatelja udjela.

Primjenjiva sloboda kretanja

30 Budući da se prethodna pitanja odnose kako na članak 56. UFEU-a tako i na članak 63. UFEU-a, najprije valja utvrditi može li i, ako može, u kojoj mjeri, nacionalni propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku utjecati na ostvarivanje slobodnog pružanja usluga i/ili slobodno kretanje kapitala.

31 U tom pogledu iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, kako bi se utvrdilo je li nacionalni propis obuhvaćen jednom ili drugom temeljnom slobodom zajamčenom UFEU-om, u obzir valja uzeti cilj predmetnih propisa (vidjeti u tom smislu presude od 21. lipnja 2018., *Fidelity Funds i dr.*, C-480/16, EU:C:2018:480, t. 33. i navedenu sudsku praksu i od 3. ožujka 2020., *Tesco-Global Áruházak*, C-323/18, EU:C:2020:140, t. 51. i navedenu sudsku praksu).

32 Glavni postupak odnosi se na zahtjev za poništenje akata o oporezivanju porezom po odbitku dividendi koje su tužitelju u glavnom postupku isplatila društva sa sjedištem u Portugalu za 2015. i 2016. godinu te na usklađenost s pravom Unije nacionalnog propisa u skladu s kojim samo UCI-ji koji su osnovani i posluju u skladu s portugalskim zakonodavstvom ili čiji upravljački subjekt posluje u Portugalu putem stalne poslovne jedinice mogu ostvariti oslobođenje od takvog poreza po odbitku.

33 Budući da se predmetni nacionalni propisi stoga odnose na porezni tretman dividendi koje su primili UCI-ji, valja smatrati da je situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku obuhvaćena slobodnim kretanjem kapitala (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., *Fidelity Funds i dr.*, C-480/16, EU:C:2018:480, t. 35. i 36.).

34 Usto, čak i ako zakonodavstvo o kojem je riječ u glavnom postupku ima za učinak zabranu, ometanje ili činjenje manje privlačnim djelatnosti UCI-ja sa sjedištem u državi članici koja nije Portugalska Republika, u kojoj zakonito pruža slične usluge, takvi učinci su neizbježna posljedica poreznog tretmana dividendi isplaćenih tom subjektu koji nije rezidentan i ne opravdavaju samostalno ispitivanje prethodnih pitanja s obzirom na slobodno pružanje usluga. Naime, ta

sloboda ovdje je sporedna u odnosu na slobodno kretanje kapitala i može se razmotriti zajedno s njom (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 37.).

35 S obzirom na prethodna razmatranja, nacionalne propise o kojima je riječ u glavnom postupku treba ispitati isključivo u odnosu na članak 63. UFEU-a.

Postojanje ograničenja slobodnog kretanja kapitala

36 Iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da mjere zabranjene člankom 63. stavkom 1. UFEU-a, kao ograničenja kretanja kapitala, uključuju mjere koje su takve prirode da odvraćaju nerezidente od ulaganja u državi članici ili pak rezidente od ulaganja u drugim državama (vidjeti osobito presude od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, t. 27. i navedenu sudsku praksu i od 30. siječnja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 49. i navedenu sudsku praksu).

37 U konkretnom je slučaju nesporno da je porezno oslobođenje, predviđeno nacionalnim propisima o kojima je riječ u glavnom postupku, dodijeljeno UCI-jima koji su osnovani i posluju u skladu s portugalskim zakonodavstvom, dok se u odnosu na dividende koje se isplaćuju UCI-jima sa sjedištem u drugoj državi članici ne može ostvariti to oslobođenje.

38 Time što se njima predviđa ubiranje poreza po odbitku na dividende isplaćene nerezidentnim UCI-jima, a mogućnost ostvarivanja oslobođenja od takvog poreza ograničava se samo na rezidentne UCI-je, predmetni nacionalni propisi dovode do nepovoljnog tretmana dividendi isplaćenih nerezidentnim UCI-jima.

39 Takav nepovoljni tretman može odvratiti, s jedne strane, nerezidentne UCI-je da ulažu u društva sa sjedištem u Portugalu i, s druge strane, rezidentne ulagače u Portugalu da stječu udjele u takvim UCI-jima te stoga čini ograničenje slobodnog kretanja kapitala, što je na temelju zabranjeno člankom 63. UFEU-a (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 44. i 45. i navedenu sudsku praksu).

40 S obzirom na tu činjenicu, u skladu s člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a, odredbe članka 63. UFEU-a ne dovode u pitanje pravo država članica da primjenjuju odgovarajuće odredbe svojeg poreznog zakonodavstva kojima se pravi razlika između poreznih obveznika koji nisu u istoj situaciji u pogledu svoje rezidentnosti ili mjesta ulaganja svojeg kapitala.

41 Ta odredba, u mjeri u kojoj čini odstupanje od temeljnog načela slobodnog kretanja kapitala, mora se usko tumačiti. Prema tome, ne može se tumačiti na način da je svako porezno zakonodavstvo koje razlikuje porezne obveznike prema rezidentnosti ili državi članici u kojoj ulažu svoj kapital automatski u skladu s UFEU-om. Naime, odstupanje iz članka 65. stavka 1. točke (a) UFEU-a samo je ograničeno člankom 65. stavkom 3. UFEU-a, prema kojem nacionalne odredbe iz stavka 1. tog članka „ne smiju biti sredstvo proizvoljne diskriminacije ili prikrivenog ograničenja slobodnog kretanja kapitala i platnog prometa, kako je utvrđeno u članku 63. [UFEU-a]” (presuda od 29. travnja 2021., Veronsaajien oikeudenvallvontayksikkö (Dohodak koji isplaćuju UCITS-i), C-480/19, EU:C:2021:334, t. 29. i navedena sudska praksa).

42 Sud je također presudio da stoga treba razlikovati nejednako postupanje dopušteno člankom 65. stavkom 1. točkom (a) UFEU-a od diskriminacije zabranjene člankom 65. stavkom 3. UFEU-a. Da bi se za nacionalni porezni propis moglo smatrati da je u skladu s odredbama UFEU-a koje se odnose na slobodno kretanje kapitala, razlika u postupanju mora se odnositi na situacije koje nisu objektivno usporedive ili biti opravdana važnim razlogom u općem interesu (presuda od 29. travnja 2021., Veronsaajien oikeudenvallvontayksikkö (Dohodak koji isplaćuju UCITS-i), C-

Postojanje objektivno usporedivih situacija

43 Kako bi se ocijenila usporedivost dotičnih situacija, sud koji je uputio zahtjev pita se, s jedne strane, mora li se situacija imatelja udjela uzeti u obzir jednako kao i situacija UCI-ja i, s druge strane, o mogućoj relevantnosti postojanja, u portugalskom poreznom sustavu, određenih poreza kojima podliježu samo rezidentni UCI-ji.

44 Portugalska vlada u biti ističe da situacije rezidentnih odnosno nerezidentnih UCI-ja nisu objektivno usporedive zbog toga što se na oporezivanje dividendi, koje su te dvije kategorije subjekata za ulaganja primile od društava koja su rezidentna u Portugalu, primjenjuju različite metode oporezivanja – naime, s jedne strane, takve se dividende oporezuju porezom po odbitku kada se isplaćuju nerezidentnom UCI-ju, a, s druge strane, podliježu administrativnoj pristojbi i posebnom porezu predviđenom u članku 88. stavku 11. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba kada se isplaćuju rezidentnom UCI-ju.

45 Ta vlada navodi i da iz članka 22-A EBF-a proizlazi da se dividende koje rezidentni UCI-ji raspodjeljuju imateljima udjela koji su rezidenti na portugalskom državnom području ili koje se mogu knjižiti u korist stalne poslovne jedinice koja se nalazi na tom državnom području oporezuju po stopi od 28 % (kada primatelji podliježu porezu na dohodak fizičkih osoba) ili od 25 % (kada primatelji podliježu porezu na dobit pravnih osoba), dok su dividende koje se isplaćuju imateljima udjela koji nisu rezidenti na portugalskom državnom području i koji na njemu nemaju stalnu poslovnu jedinicu, na temelju, izuzete od poreza na dohodak fizičkih osoba i na dobit pravnih osoba (uz poneku iznimku čija je svrha ponajprije spriječiti zlouporabe).

46 Prema mišljenju navedene vlade, postoji bliska usklađenost između oporezivanja prihoda UCI-ja i prihoda imatelja udjela u tim subjektima. Stoga, smatra da portugalski model oporezivanja UCI-ja, „složene” prirode, strukturalno kombinira oporezivanja, s jedne strane, rezidentnih UCI-ja, odnosno administrativnu pristojbu i posebni porez predviđen u članku 88. stavku 11. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, kao i, s druge strane, imatelja udjela u takvim subjektima, kao što su oni istaknuti u prethodnoj točki. Ta različita oporezivanja, pod uvjetom da su dobro uklopljena jedno u drugo, s obzirom na to da je svako od njih nužno za koherentnost uspostavljenog poreznog sustava, treba promatrati kao cjelinu.

47 Usto, ta vlada u biti dodaje da se, u okviru ocjene usporedivosti dotičnih situacija, ne smiju zanemariti učinci porezne transparentnosti koja je svojstvena odnosu između tužitelja iz glavnog postupka i imatelja udjela u njemu, što dovodi do toga da se oporezivanje porezom po odbitku u Portugalu može neposredno odraziti na imatelje udjela koji, s obzirom na to da nisu oslobođeni poreza, mogu uračunati ili, pak, odbiti svoj dio tog oporezivanja izvršenog u Portugalu od poreza koji su dužni platiti u Njemačkoj.

48 Naposljetku, portugalska vlada smatra da se, s obzirom na to da je slobodno izabrao da ne posluje u Portugalu preko stalne poslovne jedinice, tužitelj iz glavnog postupka sam isključio iz svake moguće usporedbe s UCI-jima sa sjedištem u Portugalu, pri čemu je njegova situacija, zapravo, usporediva s onom drugih nerezidentnih subjekata čije se dividende primljene u Portugalu uvijek oporezuju po stopi od 25 %.

49 Iz ustaljene sudske prakse proizlazi da, od trenutka kad država, jednostrano ili ugovorom, podvrgne porezu na dohodak ne samo porezne obveznike rezidente nego i porezne obveznike nerezidente za dividende koje primaju od društva rezidenta, položaj tih poreznih obveznika nerezidentata približava se onomu poreznih obveznika rezidentata (presuda od 22. studenoga 2018., Sofina i dr., C-575/17, EU:C:2018:943, t. 47. i navedena sudska praksa).

50 Kad je riječ o argumentu portugalske vlade iz točke 44. ove presude, treba podsjetiti na to da je, u okolnostima u kojima je donesena presuda od 22. prosinca 2008., Truck Center (C-282/07, EU:C:2008:762), Sud utvrdio da se na primatelje prihoda od kapitala primjenjuju različite tehnike oporezivanja, ovisno o tome jesu li ti primatelji rezidenti ili nerezidenti, s obzirom na to da se taj različit tretman odnosi na situacije koje nisu objektivno usporedive (vidjeti u tom smislu presudu od 22. prosinca 2008., Truck Center, C-282/07, EU:C:2008:762, t. 41.).

51 Isto tako, u predmetu u kojem je donesena presuda od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, **EU:C:2016:402**), Sud je utvrdio da je različit tretman oporezivanja dividendi isplaćenih mirovinskim fondovima ovisno o njihovom statusu rezidenta ili nerezidenta, koji dovodi do primjene dviju različitih metoda oporezivanja na te fondove, bio opravdan razlikom u situacijama između tih dviju kategorija poreznih obveznika u pogledu cilja kojemu teži nacionalno zakonodavstvo o kojemu je riječ u tom predmetu kao i njegova predmeta i sadržaja.

52 Međutim, pod uvjetom da to provjeri sud koji je uputio zahtjev, nacionalnim propisima o kojima je riječ u glavnom postupku ne predviđaju se samo različiti načini naplate poreza ovisno o rezidentnosti UCI-ja koji prima dividende nacionalnoga podrijetla, nego se njima, zapravo, predviđa sustavno oporezivanje navedenih dividendi samo u odnosu na nerezidentne subjekte (vidjeti po analogiji presudu od 8. studenoga 2012., Komisija/Finska, C-342/10, EU:C:2012:688, t. 44. i navedenu sudsku praksu).

53 U tom pogledu valja istaknuti, s jedne strane, kad je riječ o administrativnoj pristojbi, da i iz pisanih očitovanja stranaka i iz odgovora suda koji je uputio zahtjev na zahtjev za dostavu informacija Suda proizlazi da je, zbog toga što njezinu poreznu osnovicu čini neto knjigovodstvena vrijednost UCI-ja, ta administrativna pristojba vrsta poreza na imovinu, koji se ne može izjednačiti s porezom na dobit pravnih osoba.

54 Usto, kao što je to u točki 47. svojeg mišljenja istaknula nezavisna odvjetnica, portugalsko porezno zakonodavstvo u glavnom postupku razlikuje, u slučaju rezidentnih UCI-ja, akumulirane prihode od kapitala i one koji se odmah raspodjeljuju dalje, pri čemu su samo prvi obuhvaćeni navedenom administrativnom pristojbom. Možda je taj aspekt sam po sebi dovoljan za razlikovanje tog predmeta od onoga u kojem je donesena presuda od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek (C-252/14, **EU:C:2016:402**).

55 Naime, čak i ako se smatra da se ta administrativna pristojba može izjednačiti s porezom na dividende, rezidentni UCI može izbjeći takvo oporezivanje dividendi provođenjem njihove trenutane raspodjele, dok nerezidentni UPC nema takvu mogućnost.

56 S druge strane, kad je riječ o posebnom porezu predviđenom u članku 88. stavku 11. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba, iz navoda porezne uprave sadržanih u odluci kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku proizlazi da se, u skladu s tom odredbom, taj porez odnosi na dividende koje su primili rezidentni UCI-ji samo u slučaju ako poslovne udjele na koje se dividende odnose isti porezni obveznik nije držao neprekinuto tijekom godine koja je prethodila datumu njihova stavljanja na prodaju i ako nisu zadržani dovoljno dugo, odnosno do kraja tog razdoblja. Stoga se porez predviđen navedenom odredbom odnosi na dividende nacionalnog podrijetla koje primi rezidentni UCI samo u specifičnim slučajevima, pa se ne može izjednačiti s

op?im porezom ?iji su predmet dividende nacionalnog podrijetla koje primaju nerezidentni UCI-ji.

57 Posljedno, okolnost da nerezidentni UCI-ji ne podliježu administrativnoj pristojbi i posebnom porezu predvi?enom u ?lanku 88. stavku 11. Zakonika o porezu na dobit pravnih osoba ne stavlja ih u situaciju koja je objektivno druk?ija u odnosu na rezidentne UCI-je u pogledu oporezivanja dividendi portugalskog podrijetla.

58 Nadalje, kad je rije? o argumentu portugalske vlade iz to?ke 48. ove presude, treba, kao što je to u?inila Komisija u odgovoru na pisana pitanja Suda, istaknuti da u pogledu slobodnog pružanja usluga, na temelju ?lanka 56. UFEU-a, gospodarski subjekti moraju mo?i slobodno obavljati svoje djelatnosti u državi ?lanici koja nije država njihove rezidentnosti, neovisno o tome imaju li stalni poslovni nastan u toj drugoj državi ?lanici, s obzirom na to da ta sloboda ne smije biti ograni?ena diskriminiraju?im poreznim odredbama.

59 Usto, u dijelu u kojem se argumentacija portugalske vlade odnosi na navodnu potrebu da se u obzir uzme situacija imatelja udjela, iz sudske prakse Suda proizlazi da usporedivost situacije s prekograni?nim elementom i unutarne situacije u državi ?lanici treba ispitati uzimaju?i u obzir cilj predmetnih nacionalnih odredbi (vidjeti osobito presudu od 30. travnja 2020., Société Générale, C-565/18, EU:C:2020:318, t. 26. i navedenu sudsku praksu) te njihov predmet i sadržaj (vidjeti osobito presudu od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, t. 48. i navedenu sudsku praksu).

60 Uostalom, samo se kriteriji razlikovanja utvr?eni doti?nim zakonodavstvom moraju uzeti u obzir kako bi se ocijenilo odražava li razli?it tretman koji proizlazi iz takvog zakonodavstva situacije koje su objektivno razli?ite (vidjeti u tom smislu presudu od 2. lipnja 2016., Pensioenfonds Metaal en Techniek, C-252/14, EU:C:2016:402, t. 49. i navedenu sudsku praksu).

61 U konkretnom slu?aju, kad je, kao prvo, rije? o predmetu, sadržaju i cilju portugalskih pravila o oporezivanju dividendi, neovisno o tomu je li rije? o razini samih UCI-ja ili njihovih imatelja udjela, kako iz odgovora suda koji je uputio zahtjev na zahtjev za dostavu informacija Suda tako i iz odgovora koji je portugalska vlada dala na pisana pitanja koja su joj upu?ena u okviru ovog postupka proizlazi da je navedeni sustav osmišljen prema logici „izlaznog oporezivanja”, u smislu da su UCI-ji koji se osnivaju i posluju u skladu s portugalskim zakonodavstvom oslobo?eni od poreza na dobit, pri ?emu se teret tog poreza prenosi na imatelje udjela koji imaju svojstvo rezidenata, a nerezidentni imatelji udjela su od njega oslobo?eni.

62 Portugalska vlada je, naime, pojasnila da se nacionalnim poreznim sustavom oporezivanja dividendi nastoje posti?i ciljevi poput, osobito, spre?avanja dvostrukog me?unarodnog gospodarskog oporezivanja i prenošenja oporezivanja s razine UCI-ja na razinu imatelja udjela, tako da oporezivanje u odnosu na te prihode bude približno jednako onom koje bi se primjenjivalo da su te prihode izravno ostvarili imatelji udjela u tim UCI-jima.

63 Na sudu koji je uputio zahtjev, koji je jedini nadležan za tuma?enje nacionalnog prava, jest da, uzimaju?i u obzir sve elemente poreznog zakonodavstva o kojem je rije? u glavnom postupku i sve sastavne elemente tog istog sustava oporezivanja utvrdi glavni cilj tih nacionalnih propisa o kojima je rije? u glavnom postupku (vidjeti u tom smislu presudu od 30. sije?nja 2020., Köln-Aktienfonds Deka, C-156/17, EU:C:2020:51, t. 79.).

64 Ako sud koji je uputio zahtjev zaklju?i da se portugalskim pravilima o oporezivanju dividendi nastoji izbje?i dvostruko oporezivanje dividendi koje ispla?uju rezidentna društva, uzimaju?i u obzir svojstvo posrednika koje UCI-ji imaju u odnosu na svoje imatelje udjela, valja podsjetiti na to da je Sud ve? utvrdio da se, u odnosu na mjere koje država ?lanica predvi?a kako bi sprije?ila ili ublažila lan?ano oporezivanje ili dvostruko gospodarsko oporezivanje prihoda koje raspodijeli

rezidentno društvo, rezidentna društva koja primaju prihod nužno ne nalaze u položaju koji se može usporediti s položajem nerezidentnih društava koja primaju prihod (presuda od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 53. i navedena sudska praksa).

65 Međutim, kao što to proizlazi iz točke 49. ove presude, ako država članica, jednostrano ili ugovorom, podvrgne ne samo rezidentna društva nego i nerezidentna društva porezu na prihod koji prime od rezidentnog društva, situacija tih nerezidentnih društava postaje sličnija situaciji rezidentnih društava.

66 Naime, upravo je izvršavanje porezne nadležnosti te države ono koje, neovisno o svakom oporezivanju u drugoj državi članici, uključuje rizik od lančanog oporezivanja ili dvostrukoga gospodarskog oporezivanja. U takvom slučaju, kako se nerezidentna društva koja su primatelji dividende ne bi suočila s ograničenjem slobodnog kretanja kapitala, na temelju zabranjenim člankom 63. UFEU-a, država članica u kojoj je društvo koje raspodjeljuje dividende rezidentno treba paziti na to da, s obzirom na sustav predviđen njezinim nacionalnim pravom za sprežavanje ili ublažavanje lančanog oporezivanja ili dvostrukoga gospodarskog oporezivanja, nerezidentna društva imaju tretman jednak onome rezidentnih društava (presuda od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 55. i navedena sudska praksa).

67 Budući da je Portugalska Republika odlučila izvršavati svoju poreznu nadležnost nad prihodima koje prime nerezidentni UCI-ji, oni se stoga, što se tiče rizika od dvostrukog gospodarskog oporezivanja dividendi koje su isplatila društva rezidentna u Portugalu, nalaze u položaju usporedivom s onim UCI-ja rezidentnih u Portugalu (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, **EU:C:2018:480**, t. 56. i navedenu sudska praksu).

68 Ako sud koji je uputio zahtjev zaključio da se portugalskim pravilima o oporezivanju dividendi nastoji, u želji da se ne odustane od bilo kakvog oporezivanja dividendi koje raspodjeljuju društva koja su rezidentna u Portugalu, prenijeti razina njihova oporezivanja na imatelje UCI-jevih udjela, valja podsjetiti na to da je Sud već utvrdio da, iako je cilj propisa o kojima je riječ u glavnom postupku prenijeti razinu oporezivanja s ulagačkog instrumenta na dioničara tog instrumenta, u načelu su materijalni uvjeti ovlasti oporezivanja prihoda dioničara ti koji se trebaju smatrati odlučujućima, a ne metoda oporezivanja (presuda od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 60.).

69 Međutim, nerezidentni UCI može imati imatelje udjela koji su porezno rezidentni u Portugalu i nad kojim prihodima ta država članica može izvršavati svoju ovlast oporezivanja. S tog gledišta, nerezidentni UCI nalazi se u položaju koji je objektivno usporediv s UCI-jem koji je rezidentan u Portugalu (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, **EU:C:2018:480**, t. 61.).

70 To znači da Portugalska Republika ne može oporezivati nerezidentne imatelje udjela u odnosu na dividende koje su raspodijelili nerezidentni UCI-ji, kao što je to, uostalom, portugalska vlada priznala u pisanim očitovanjima i u odgovorima na pitanja koja joj je postavio Sud. Međutim, takva nemogućnost je u skladu s logikom premještanja razine oporezivanja s ulagačkog instrumenta na imatelja udjela (vidjeti po analogiji presudu od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 62.).

71 Kad je, kao drugo, riječ o relevantnim kriterijima razlikovanja, u smislu sudske prakse Suda navedene u točki 60. ove presude, mora se utvrditi da se jedini kriterij uspostavljen nacionalnim poreznim propisima temelji na mjestu UCI-jeva sjedišta, pri čemu se samo nerezidentne subjekte podvrgava oporezivanju porezom po odbitku dividendi koje primaju.

72 Međutim, kao što to proizlazi iz sudske prakse Suda, situacija rezidentnog UCI-ja koji je

primatelj raspodjele dividendi usporediva je sa situacijom nerezidentnog UCI-ja primatelja jer, u oba slu?aja, ostvareni prihodi mogu na?elno biti predmet dvostrukoga gospodarskog oporezivanja ili lan?anog oporezivanja (vidjeti u tom smislu presudu od 10. travnja 2014., Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, t. 58. i navedenu sudsku praksu).

73 Posljedno, kriterij razlikovanja na koji upu?uju nacionalni propisi o kojima je rije? u glavnom postupku, a koji se odnosi jedino na mjesto UCI-jeva sjedišta, ne omogu?ava da se utvrdi objektivna razlika u situacijama izme?u navedenih rezidentnih i nerezidentnih subjekata.

74 S obzirom na prethodno navedeno, valja utvrditi da se u konkretnom slu?aju razli?it tretman rezidentnih i nerezidentnih UCI-ja odnosi na objektivno usporedive situacije.

Postojanje važnog razloga u op?em interesu

75 Valja podsjetiti na to da se, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, ograni?enje slobode kretanja kapitala može dopustiti samo ako je opravdano važnim razlozima u op?em interesu, samo u mjeri u kojoj je prikladno za jam?enje ostvarenja predmetnog cilja i ako ne prekora?uje ono što je nužno za njegovo ostvarenje (presuda od 29. travnja 2021., Veronsaajien oikeudenvallontayksikkö (Dohodak koji ispla?uju UCITS-i), C-480/19, EU:C:2021:334, t. 56. i navedena sudska praksa).

76 U konkretnom slu?aju treba utvrditi da iako se sud koji je uputio zahtjev ne poziva na takve razloge u zahtjevu za prethodnu odluku, s obzirom na to da je on usmjeren samo na mogu?u usporedivost situacija o kojima je rije? u glavnom postupku, portugalska vlada isti?e, i u pisanim o?itovanjima i u odgovoru na pitanja koja joj je uputio Sud, da je ograni?enje slobodnog kretanja kapitala nacionalnim propisima o kojima je rije? u glavnom postupku opravdano s obzirom na dva važna razloga u op?em interesu, odnosno, s jedne strane, potrebu o?uvanja uskla?enosti nacionalnog poreznog sustava i, s druge strane, potrebu o?uvanja uravnotežene raspodjele ovlasti oporezivanja izme?u dviju doti?nih država ?lanica, odnosno Portugalske Republike i Savezne Republike Njema?ke.

77 Kad je, kao prvo, rije? o potrebi o?uvanja uskla?enosti nacionalnog poreznog sustava, portugalska vlada smatra, kao što to proizlazi iz to?ke 46. ove presude, da portugalski model oporezivanja dividendi ?ini „složeni” model. Stoga tvrdi da je uskla?enost tog modela mogu?e jam?iti samo ako upravlja?ki subjekt nerezidentnih UCI-ja u Portugalu posluje posredstvom stalne poslovne jedinice, tako da taj subjekt može ostvarivati potrebno oporezivanje porezom po odbitku u odnosu na rezidentne imatelje udjela kao i, u odre?enim izvanrednim slu?ajevima koji se temelje na razmatranjima povezanim s poreznim planiranjem, u odnosu na nerezidentne imatelje udjela.

78 U tom pogledu valja podsjetiti na to da iako je Sud ve? presudio da potreba o?uvanja uskla?enosti poreznog sustava može opravdati nacionalni propis kojim se ograni?avaju temeljne slobode (vidjeti u tom smislu presudu od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 50. i navedenu sudsku praksu te od 13. ožujka 2014., Bouanich, C-375/12, EU:C:2014:138, t. 69. i navedenu sudsku praksu), ipak je pojasnio da je, kako bi argument utemeljen na takvom opravdanju mogao biti uspješan, potrebno utvrditi postojanje izravne veze izme?u porezne prednosti u pitanju i prijeboja te prednosti s pojedinim poreznim optere?enjem (vidjeti u tom smislu presude od 8. studenoga 2012., Komisija/Finska, C-342/10, EU:C:2012:688, t. 49. i navedenu sudsku praksu i od 13. studenoga 2019., College Pension Plan of British Columbia, C-641/17, EU:C:2019:960, t. 87.).

79 Me?utim, u ovom slu?aju, kao što to proizlazi iz to?ke 71. ove presude, oslobo?enje od poreza po odbitku na dividende u korist rezidentnih UCI-ja ne podliježe uvjetu da subjekti koji su ih

isplatili ponovno raspodijele dividende i da njihovo oporezivanje kod imatelja udjela u tom subjektu omogući prebijanje oslobođenja od poreza po odbitku (vidjeti po analogiji presude od 10. svibnja 2012., Santander Asset Management SGIIC i dr., C-338/11 do C-347/11, EU:C:2012:286, t. 52. i od 10. travnja 2014., Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company, C-190/12, EU:C:2014:249, t. 93.).

80 Posljedično, ne postoji izravna veza, u smislu sudske prakse navedene u točki 78. ove presude, između oslobođenja od oporezivanja porezom po odbitku dividendi nacionalnog podrijetla koje prima rezidentni UCI i oporezivanja navedenih dividendi kao prihoda imatelja udjela u tom subjektu.

81 Stoga se ne može pozivati na potrebu oživanja usklađenosti nacionalnog poreznog sustava kako bi se opravdalo ograničenje slobodnog kretanja kapitala koje proizlazi iz nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku.

82 Kad je riječ, kao drugo, o potrebi oživanja uravnotežene raspodjele ovlasti za oporezivanje između Portugalske Republike i Savezne Republike Njemačke, valja podsjetiti na to da se, kao što je to Sud više puta presudio, opravdanje koje se temelji na oživanju uravnotežene raspodjele ovlasti za oporezivanje između država članica može dopustiti ako predmetni sustav ima za cilj spriječiti ponašanja koja bi ugrozila pravo države članice na izvršavanje porezne ovlasti s obzirom na djelatnosti ostvarene na njezinu državnom području (vidjeti u tom smislu presude od 22. studenoga 2018., Sofina i dr., C-575/17, EU:C:2018:943, t. 57. i navedenu sudsku praksu i od 20. siječnja 2021., Lexel, C-484/19, EU:C:2021:34, t. 59.).

83 Međutim, Sud je također smatrao da se država članica, ako je odlučila, kao u situaciji o kojoj je riječ u glavnom postupku, da neće oporezivati rezidentne UCIs koje primaju dividende nacionalnog podrijetla, ne može pozvati na potrebu osiguranja uravnotežene raspodjele ovlasti oporezivanja među državama članicama kako bi opravdala oporezivanje nerezidentnih UCIs koji primaju takve prihode (presuda od 21. lipnja 2018., Fidelity Funds i dr., C-480/16, EU:C:2018:480, t. 71. i navedena sudska praksa).

84 Iz toga slijedi da se ne može prihvatiti ni opravdanje koje se temelji na oživanju uravnotežene raspodjele ovlasti oporezivanja među državama članicama.

85 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 63. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protivi pravni propis države članice na temelju kojega se dividende koje rezidentna društva raspodjeljuju nerezidentnom UCI-ju oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende koje se raspodjeljuju rezidentnom UCI-ju oslobođene takvog poreza.

Troškovi

86 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 63. UFEU-a treba tumačiti na način da mu se protivi pravni propis države članice na temelju kojega se dividende koje rezidentna društva raspodjeljuju nerezidentnom subjektu za zajednička ulaganja (UCI) oporezuju porezom po odbitku, dok su dividende koje se raspodjeljuju rezidentnom UCI-ju oslobođene takvog poreza.

Potpisi

* Jezik postupka: portugalski